

Susanne Simonsson
visar måleri i
Konsthallens
stora sal
Kulturhuset i Luleå

När Fox Talbot och Louis Jacques M. N. P. M. Daguerre gav fotografin ”som en gåva till världen” 1839 tvingades konsten till nya uppdrag. Före kameran hade konstnärerna monopol på verklighetsskildringarna, nu kunde en apparat sköta det jobbet. Det fanns visserligen undantag bland konstnärerna som före det årtalet gav sig själva uppdraget att skildra ”en annan verklighet” än den rent visuella. En av dessa var William Turner som sökte en mer känslomässigt upplevd verklighet. Han litade på betraktaren och antydde bara i sina målningar i förvisningen om att ”the art is in the eye of the beholder” – konsten uppstår i betraktarens öga. Till det hårdgrundade han sina dukar så att all gräng försvann så att han med tunna lasyrer i lager på lager, kunde måla upp disiga stämningsbilder som där så behövdes accentuerades med pastosa partier. Där han ville att lyster skulle förhöjas spacklade han på frikostigt med färg. Jag tänker både på Turner och Talbot/Daguerre när jag ser Susanne Simonsson målningar. Hon går varvet runt och via fotografiet förenar hon konstens gamla uppdrag med Turners ”nya”.

Med utgångspunkt från gamla foton ur tidningar och fotoalbum skapar hon bilder som på något sätt upplevs som förbiilande. Hon laserar på hårt grundade pannåer vilket gör att hon kan förflytta, sudda och fördriva tunna skikt av färg. Mot dessa skira tunna framtoningar kontrasterar hon med tjockt planstrukna skikt av oljefärg med djup lyster i bakgrunder och på detaljer. Hennes register i färgpåföring går från air till pansar. De centrala motiven i utställningen är bilder på barn, på något sätt icke sedda barn utan identiteter, bara upplevda som något annat i ögonvrån. Det finns en stum utsatthet i dessa bilder som är nästan plågsam. I många bilder anas i botten en lågväxt förslyad draåthelvetegleshet med en skoningslös tomhet där bakom som kunde vara Norrbotten men lika gärna Danderyd.

Det kan vara lika långt mellan själarna som mellan gårdarna. Där finns ingen nåd, inga löften och fanns det några skulle de aldrig infrias. I den här världen är det andra saker som prioriteras. En flicka sitter och vändas över ”De förlorade orden” männe ett språk som aldrig blev hennes och därför kommer hon aldrig att duga. En annan speglar sin längtan i en vattenyta där några borttonade ansikten reflekteras. Det finns en tyst inåtriktad sorg i de stumma figureernas hållning.

Jag känner mig gastkramad, samtidigt som jag känner mig glad över att få se detta fantastiskt starka måleri. Simonssons bilder motbevisar alla konstens dödgrävare som gärna skulle vilja hålla själamässa över måleriet. Liket lever och det kan fortfarande tala till oss!

Konsthallen har i sin premiärutställning lagt ribban högt. Låt oss hoppas att den i fortsättningen får ligga på en lika hög nivå.

Bertil Sundstedt